

Förenar nytta med nöje

En gammal klenod behöver inte bara innebära hobby- och veteranrallykörningar. Jimmy Högberg i Färgelanda kom på att hans Scania LS140 från 1973 kunde göra stor nytta i den egna verksamheten. Idag är den renoverad och en trogen och tillförlitlig medarbetare i företaget.

Av Bo Norvinge (text & foto)

Det var en som sa ett en sådan här bil ska man köra från fotsteget, säger Jimmy Högberg och drar på så att V8:an vrålar genom de rostfria piporna, samtidigt som accelerationen blir påtaglig på raksträckan från Färgelanda mot hönsriet.

– De går så gott de här motorna, utropar han glatt.

Genom mullret hörs tydligt också den välkända melodislingan "La Cucaracha" trumpetas ut från tutan, användbart vid studentkörningar. Men detta hör definitivt inte till majoriteten av sysslorna

för varken Jimmy eller hans LS140. Nej, den används huvudsakligen till verksamheten vilken utgörs av ett antal hönsrier och äggförpackning.

AB Väst-Farm heter företaget och 1996 byggde man intensivt. Jimmy kom då på idén att köpa en egen

tippbil för materialförflyttningarna. I princip har något byggts nytt, byggts om eller renoverats varje år sedan dess.

Att det blev en veteranlastbil fanns en tanke bakom då den bara skulle rulla lite då och då, men självfallet fanns där hos Jimmy även ett gott öga till de gamla trojänarna.

Scania LS140:an från 1977 hade en kund stående i värmäländska Kil. Speciellt med -77:an var att den var uttagen i oktober det året och redan på fabriken försågs med 141-motor. – Min pappa var pensionär och

han tyckte det var roligt att få köra bilen.

Jimmys far, Åke Högberg, startade som egen åkare under det tidiga 60-talet när Jimmy var tre år.

Han var ansluten till LBC Mellerud och körde bland annat styckegods för Bilspedition, diverse flyttningar och direkt för företagen som Plasten i Mellerud och Håfreströms Bruk. Jimmy gav sig själv inte in i åkeribranschen utan hade bland annat egen torvmosse. 1984 gav han sig däremot in i äggbranschen, i svärfaderns verksamhet som han tillsammans med hustrun Ingela

och hennes syster Carina Hansson idag driver.

Man säljer ägg under sitt eget varumärke Torggummans Ägg, med egen distribution.

– Vi hade som mest en äggbil, en kycklingbil, ett 24-meters bil- och släpekipage och en grusbil, så det var nästan ett åkeri, säger Jimmy.

I dag har företaget förutom veteran-Scanian en 2011 års Scania P280 med skåp och en mindre Iveco Daily med skåp.

40 procent av produktionen körs ut med egen bil och resten tar lejd-bilarna hand om. ▶

Scanian är som klippt och skuren även för smala, slingriga och kladdiga grusvägar.

Jimmy är inte i åkeribranschen men mycket kretsar kring lastbilarna även i hans bransch.

2009 återstod det fortfarande en del jobb på bilen, men den fick ändå kämpa i verksamheten.

Motorn är inte målad och blank, men i alla fall ren och läcker ingen olja.

Lite rostfria detaljer gör i alla fall ett snyggt intryck och arbetet lite roligare.

Fakta

Bil: Scania LS140, 1973
Motor: V8, 385 hk
Antal växlar: 10
Hytt: Daghytt
Påbyggnad: Multilift
20-tons lastväxlarkrok
Tjänstevikt: 10.850 kg
Maxlast: 12.150 kg

Restprodukterna i form av ekologiskt hönskött tippas i det stora lagret inför vidare transport.

Flera av de anställda delar på köruppdragen, men Jimmy Högberg missar sällan själv tillfälle till att få köra Scania.

Till 1974 uppdaterades instrumentbrädan på LS140-modellerna. Vilken som var snyggast råder delade meningar om.

Helt ny boggilyft ger betydligt större garantier att slippa krångel och haverier.

Det är inga problem för 20-tonskroken att hantera bingarna med hönskött.

– Vi körde på Finland med kycklingar, två gånger i månaden under 90-talet, tillägger han.

2000 blev LS140:an stående och tyvärr då utomhus under bar himmel vilket satte sina spår. Men 2008 började Väst-Farm hantera hönskött i lastväxlarkrok. Krokbilarna i kommunen körde på den tiden i huvudsak för bilkomponentföretaget IAC, vilket innebar rangering inne i industrilokalerna.

Intresset bland åkarna att använda bilarna till att köra hönskött däremellan var måttligt. Jimmy kom på den briljanta idén att använda den gamla LS140:an till gödselbingarna, men då bland annat ramen var mycket rostfrätt och dessutom för kort för lastväxlarkroken anskaffades istället en LS140 från 1973 med 4,60 axelavstånd. Mycket från -77:an fick dock följa med över.

Vi har nått fram till Olsängens hönseri som ligger beläget från Färgelanda mot Hedekas, en gammal

anläggning som renoverats och tillbyggt. Jimmy fiskar med kroken, får direkt napp och drar raskt upp containern med hönskött på chassit.

– Jag köpte kroken, en 20-tons Multilift, från en skrot. Jag letade då efter en med fällbart torn även om det inte spelar någon roll längre när vi har bättre plats för flaken än tidigare, berättar Jimmy.

Jimmy berättar om renoveringen som gjordes 2008 och var omfattande.

Det var Christian Persson i Kil som fick uppdraget.

– När vi körde iväg den till Värmland var det inte mycket till bil. Det var många som tyckte det var rena skrotet.

Det var mycket plåtjobb på hytten även om en del fixats till på hemmaplan.

Originalplåtdelar till hytten köptes in. Bland annat hittade man i Finland det absolut sista inluftsgalleret som sitter mellan huv och hytt framför framrutan.

Mycket arbete gjordes med bromssystemet. I övrigt anskaffades en fabriksny boggilyft och elsystemet byttes ut.

Även drivlinan fick sig en omgång. Motorn renoverades, men när Jimmy rev sumpen hittade han jämbitar vilket gjorde honom minst sagt orolig. Jimmy kontaktade då Göran Hjalmered som var verkmästare på MotorVäst i Hällevadsholm som bad honom skicka ner bitarna. Sedan hörde Göran av sig och frågade om de haft kompressorhaveri.

Så var fallet och bitarna var helt enkelt kugghjulbitar från kompressorn och inget att oroa sig för.

– Det var nervöst ett tag, erkänner Jimmy.

Även växellådan renoverades och hos RBG Bilars i Ed försågs bilen med en helt ny koppling. Jimmy ville att grejerna skulle fungera utan en massa avbrott och att det ska bli så enkelt som möjligt i verksamheten.

När så Scania i det närmaste var

klar och fungerade till fullo gick det några år innan den lackerades hos Litab och blev helt färdig.

– Men det finns detaljer som jag skulle vilja pilla lite mer med. Det finns till exempel ingen fläkt på högersidan.

Vi kommer fram till Brobacken, ett annat hönseri. Utanför i en imponerande hall finns gödsellagret där vi tippas av lasset.

– Vi säljer ekologiskt hönskött till ekologiska lantbruk, berättar Jimmy.

Återvinningen sköter företaget själva. Dessutom flyttar man maskiner själv.

Scania används varje vecka, mest till att rangera gödselbingarna och totalt blir det lite drygt 1.000 mil om året som den rullar.

– Men vi gör bara egna jobb och inget externt, understryker Jimmy. Det är andra som lever på det. Vi håller på med hönseri och äggpackeri och även om vi får mycket propäer vill vi inte konkurrera. Då

har man snart skaffat sig en syssla till.

Det mesta av inredningen är nytt. – Det är formsytt av S-Klädsel i Stigen, berättar Jimmy men erkänner att det är en del kvar att fixa till med interiören och tillägger att han två gånger om året lämnar in bilen på rekonditionering.

– Det är flera chaufförer på bilen, och de har inte tid att städa, förklarar han.

För dagen är det i alla fall kliniskt rent på golvet som är täckt med en heltäckande gummimatta med durkplåtsmönster som skyddar, och under är det formsyddas textilmattor.

– Jag har lagt extra ljudisolering, säger Jimmy. Men det är ju förstört med raka rör, tillägger han direkt och skrattar. Det var en åkare här i Färgelanda som länge vill köpa bilen innan vi renoverade den.

Jimmy svarade att den inte var till salu utan skulle göras iordning. – Men då måste du lova att sätta

på raka rör, sa han, och det gjorde jag, berättar Jimmy.

På huvsidorna sitter 141-emblem men det är som sagt en 140. Med andra ord är bilen dekaltrimmad någon gång i tiden, eller har snarare fått hela huven utbytt till en nyare.

– Jag skulle egentligen byta till 140-skyltar och har letat efter sådana, men det är ju så mycket annat som kommer emellan.

Jimmy berättar om en fin veteranlastbil som gick honom ur händerna. Det var en välhållen Volvo N88 med tillverkningsnummer 57, en tvåaxlad Vägverksbil med Zetterbergsbyggnation som gick till Etiopien där kanske den rullar ännu. Att Jimmy gillar veteranlastbilar går inte att ta miste på. Men att en Scania LS140 är det modernaste och mest bränsleeffektiva för verksamheten kan man ju inte påstå och Jimmy citerar gärna Ingela Gustafsson, en av företagets anställda som ofta kör 140:an; "Bränsle ska man inte missunna dom". □